

Kounicův dům, Česká Lípa Inventarizace hodnotných historických prvků Prosinec 2021

Objekt: dům zv. Kounicův, č. p. 100, Berkova 5 (Zámecká 24), Česká Lípa
(obec Česká Lípa, kat. úz. Česká Lípa, parc. č. 114)

Kraj, okres: Liberecký, Česká Lípa

Památková ochrana: kulturní památka rejst. č. ÚSKP 23403/5-2808

Plošná památková ochrana: památková zóna rejst. č. ÚSKP 2158 (Česká Lípa)

Objednavatel: DigiTry Art Technologies, s. r. o., IČO 01930249

Majitel (investor): Město Česká Lípa, IČO 00260428

Zhotovitel: Mgr. Jiří Bláha, DiS. pro Art Hard s.r.o. | restaurátor, historik umění | Javorník 41, 463 43 Proseč pod Ještědem | IČO 75014611 | info@jiriblaha.cz | (+420) 776 059 335 | www.jiriblaha.cz

Autor textu a fotografií: Jiří Bláha

Obsah: 3 strany textu, 3 plány A3 s lokalizací prvků, inventarizační karty prvků

Zpráva byla odevzdána v elektronické verzi. Kromě inventárních karet (pdf) obsahuje také samostatně uložené fotografie (jpg).

Tato dokumentace je chráněna autorskými právy ve smyslu příslušných ustanovení zákona č. 121/2000 Sb. v platném znění. Použití nebo citace jakékoli její části je vázáno na uvedení zdroje podle platných norem. 1

Průzkumová zpráva nenahrazuje vyjádření odborné organizace památkové péče ani projektovou dokumentaci podle stavebního zákona.

V Javorníku v prosinci 2021

Obsah

1. Stručná charakteristika objektu
2. Smysl inventarizace, okolnosti provedení
3. Obsah a hodnocení souboru
4. Doporučení k ochraně
5. Schéma umístění prvků, označení
6. Inventarizační karty

1. Stručná charakteristika objektu

Dům č. p. 100 v České Lípě, zvaný Kounicův, patří k významným památkovým objektům ve městě. Po devastujícím požáru v r. 2015 byl jen provizorně zastřešen a v současnosti se poté, co se stal majetkem města, připravuje jeho rekonstrukce. Jeho historii a architektonickou strukturu podrobně popisuje důkladně zpracovaný stavebně historický průzkum (dále SHP), který vznikl jako podklad pro rekonstrukci až po požáru. Z tohoto průzkumu čerpáme všechny informace o stavební historii domu:

Miroslav Nový – Eliška Nová, *Česká Lípa (okr. Česká Lípa, Liberecký kraj) | Dům zv. Kounicův | č. p. 100 | Berkova ulice | Standardní stavebněhistorický průzkum*, nepublikovaný elaborát, 2019 (dva svazky, pracoval jsem s elektronickou pdf verzí dodanou objednavatelem)

Dům vznikl jako novostavba zřejmě krátce před rokem 1787. Opravován byl po požárech v letech 1788 a 1820. Větší úpravy následovaly poté, co jej v roce 1923 odkoupen stát a dům byl postupně přeměněn na gymnázium. V roce 1927 bylo přistavěno druhé patro středního křídla, ze stejné doby pochází většina okenních výplní nebo např. dlažba na schodišti a ve velké předsíni v patře. Takto vzniklou dispozici už příliš nezměnily ani drobné úpravy pro úřad práce (1938–1949), ani návrat školního využití. Poslední větší opravu a později menší utilitární úpravy si vyžádalo předání domu do užívání Svazarmu (1964).

2. Podmínky provedení průzkumu

Předkládaný soupis prvků vznikl stejně jako zmíněný SHP pro účely budoucí rekonstrukce domu. Rekonstrukci pro většinou kancelářské a reprezentativní využití připravuje architektonické studio DigiTry Art Technologies, s. r. o. Objekt je po požáru vyklizen a provizorně zajištěn (zastřešení, zabetonování chybějících oken, podpěry kleneb atd.). Protože bylo po požáru nutné strhnout velkou část stropů nad prvním patrem (2. NP), nebylo druhé patro objektu (3. NP) pro inventarizaci z bezpečnostních důvodů vůbec přístupné. Podle soupisu prvků v SHP se zde nachází pouze několik dveřních zárubní.

Exteriér budovy je v době průzkumu zabalen do ochranné sítě a nebylo proto možné dobře dokumentovat portály vstupů ani nejceněnější dochovaný prvek, kamenný znak na nároží. Jejich podobu však zachycují fotografie v SHP, na který je v kartách také odkazováno.

Samostatný problém představuje stav zachování okenních výplní. Část z nich byla po požáru demontována a je uložena v přístavku na dvoře, v dalších oknech chybí část okenních křídel a jsou částečně nebo úplně zabetonována dřevěnými deskami. Některá okenní křídla jsou vysazena a povalují se v objektu. Podrobné mapování stavu oken je nad rámec tohoto soupisu a je záhodno, aby je v budoucnu provedl odborník schopný posoudit použitelnost jednotlivých kusů pro budoucí využití (po repasi nebo doplnění), pokud se o něm v rámci rekonstrukce vůbec uvažuje. V kartě je pouze celkově popsán stav oken (téměř všechna jsou zřejmě z jedné stavební etapy, totiž z konce 20. let 20. století), podrobněji jejich rozmístění a stav před zajištěním objektu zachycuje v plánech, fotografiích i textovém popisu druhý svazek SHP.

V podrobně zpracovaném SHP, zejména v jeho druhém svazku v popisech fasád a pasportizaci jednotlivých místností, je také možné nalézt starší fotografie většiny dalších prvků; předkládaná dokumentace je tak především doplněním a aktualizací SHP, který je nutné brát jako hlavní zdroj informací.

3. Obsah a hodnocení souboru

Základní soupis hodnotných prvků domu obsahuje už SHP, konkrétně jeho kapitola Soupis architektonicky a historicky hodnotných konstrukcí, prvků a povrchových úprav na s. 84–86 prvního svazku. Na rozdíl od našeho přehledu jsou zde sepsány také architektonické detaily, které jsou integrální součástí stavby a ani v rámci rekonstrukce zřejmě nehrozí jejich odstranění nebo zničení, především klenby místností v přízemí a architektonické detaily fasád. Předkládaný soupis se soustředí na potenciálně demontovatelné prvky, které nejsou neoddělitelnou součástí architektonické struktury stavby, tedy především dveřní zárubně a jejich obložení. Většina z dřevěných zárubní je velmi poškozená; ani ty nejstarší přitom nepředstavují velkou hodnotu a jsou spíše dokladem běžné řemeslné produkce. Oproti tomu kamenné zárubně v přízemí a pochopitelně portály vjezdů jsou cennou součástí dochované konstrukce. Výjimku představuje dvojice kamenných portálků v suterénu (D0-02) která je pozůstatkem starší zástavby. Kromě toho soupis zachycuje už jen schodiště se zábradlím a dlažby na podestě a v předsíni v patře.

4. Doporučení k ochraně

Dokumentované prvky jsou sice jako celek součástí památkové hodnoty objektu, ale vzhledem ke stavu celého domu i ke stavu jednotlivých prvků (především dřevěných zárubní nebo oken) je jejich budoucí zachování v rámci rekonstrukce otázkou, kterou musí vyřešit projektant ve spolupráci s investorem a zástupcem památkové péče. Zatímco kamenné prvky (portály v přízemí) budou jistě opraveny a ponechány na místě, většina dřevěných zárubní by pro další využití vyžadovala velkou úpravu, jejíž náročnost a vůbec reálnost musí posoudit odborník – truhlář. Totéž se dá říci o oknech, jejichž součástí je také rozsáhlý soubor několika typů kování (závěsy, kličky). Předkládaný soupis může sloužit pouze jako dokumentace a jen jeden z podkladů k rozhodnutí o tom, které prvky v objektu zachovat; to by mělo být výsledkem dohody investora, projektanta a zástupce státní památkové péče.

3

5. Schéma umístění prvků, označení

Umístění dokumentovaných prvků zachycují plány jednotlivých podlaží. Využil jsem zaměření objektu poskytnuté objednavatelem (M. Nový, 2019), přestože některé detaily se od dokončení zaměření změnily (např. příčka mezi místnostmi 209 a 210 s chybějící zárubní).

Označení prvků: např. A1-01

- písmeno (**A1-01**) označuje typ prvku:

D – výplň dveřních otvorů (v interiéru většinou jen zárubně bez dveřních křídel)

O – okna (pojednána souhrnně – viz karta)

P – podlaha (dlažba)

S – schodiště

- číslo za písmenem (**A1-01**) označuje podlaží (0 – suterén/1. PP, 1 – přízemí/1. NP, 2 – první patro/2. NP)

- číslo za spojovníkem (**A1-01**) je číslo konkrétního prvku; jednotlivé skupiny prvků (dveře, podlahy, ...) číslují zvlášť pro každé podlaží

Mgr. Jiří Bláha
pro Art Hard s.r.o.